

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 88000-2/2025/6

Datum: 23. 7. 2025

Strategija razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v Republiki Sloveniji

Strategija razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v Republiki Sloveniji

1 Uvod

Sodobni svet se spoprijema s številnimi geopolitičnimi izzivi, kot so naraščajoče mednarodne napetosti, pogoste kibernetске grožnje in kompleksne varnostne razmere, ki zahtevajo okrepljeno delovanje v obrambni industriji. Evropska unija (EU) je danes obkrožena z nestabilnostjo in konflikti ter se spopada z vojno in oboroženo agresijo v svoji neposredni soseščini. Trenutne varnostne razmere prinašajo izzive in poslabšujejo konkurenčnost Evropske obrambne tehnološke in industrijske baze (European Defence Technological Industrial Base – EDTIB) ter zanesljivost dobav.

Republika Slovenija (RS) prepozna nujnost krepitve nacionalne obrambne industrije, ki mora temeljiti na raziskavah, razvoju in inovacijah, strateški avtonomnosti, zanesljivosti dobavnih verig ter močni domači tehnološki bazi. Industrijska politika ima ključno vlogo pri usmerjanju razvoja obrambne industrije. Zagotavlja namreč strateško usmerjenost raziskav in inovacij, podporo malim, srednje velikim in velikim podjetjem, konsolidacijo ključnih zmogljivosti ter integracijo z evropskimi obrambnimi programi in programi Nata. Kot večina držav članic EU in zaveznic v Natu tudi RS prepozna velike vrzeli med dejanskimi zmogljivostmi oboroženih sil in dogovorjenimi zmogljivostmi v okviru zavezništva. Krepitev tehnološke in industrijske baze ter spodbujanje inovativnosti in konkurenčnosti, kar zahteva medresorski pristop, so smeri, ki vodijo k večji samozadostnosti in odpornosti obrambne industrije, varnosti in obrambni pripravljenosti države ter širše mednarodne skupnosti. Zmogljiva in odzivna obrambna industrija je pomemben dejavnik tudi pri obrambni in odvrtačni državi zavezništva ter prizadevanjih EU. Industrijska politika mora omogočati tudi učinkovito povezovanje domače obrambne industrije z mednarodnimi partnerji, kar prispeva k vzpostavitvi obrambnih zmogljivosti, nacionalni odpornosti, gospodarski rasti in tehnološki suverenosti države. RS si bo prizadevala oblikovati industrijsko politiko, ki bo podpirala raziskave in razvoj prebojnih obrambnih tehnologij ter krepila sodelovanje med industrijo, raziskovalnimi institucijami in državo ter prepoznala ustrezne prostorske zmožnosti za njihovo lokalizacijo.

2 Vizija

Vizija RS je krepitev tehnološko napredne in inovativne obrambne industrije, ki bo s krepitvijo nacionalne obrambno-tehnološke baze prispevala k nacionalni in mednarodni varnosti ter krepila vlogo in prispevek RS v EU in Natu, prispevala k EDTIB, hkrati pa bo pomembno vplivala na gospodarski trajnostni razvoj, spodbujala industrializacijo znanstveno razvojnih in inovacijskih dosežkov, zagotavljala razvoj sodobnih tehnologij in njihovo industrializacijo ter odpornost družbe. Zaradi povečanja lastne obrambne pripravljenosti v sedanjih varnostnih razmerah bo RS v okviru prednostnih področij tako v Natu kot EU na področju razvoja zmogljivosti, opredeljenih v dolgoročnih in srednjeročnih razvojno usmerjevalnih dokumentih, vlagala tudi v večnacionalne obrambne projekte na ravni Nata in EU oziroma s strateškimi partnerji ter tako povečala učinek naložb pri razvoju zmogljivosti.

Z uresničevanjem vizije bomo zagotovili razvoj sodobne, tehnološko napredne in konkurenčne obrambne industrije, ki bo temeljila na inovacijah, strateški avtonomiji in sodelovanju med državo, znanostjo ter gospodarstvom. Takšna industrija bo prispevala k nacionalni in mednarodni varnosti ter hkrati spodbujala tehnološki napredek, gospodarsko rast in odpornost države. Pomemben del vizije je vključevanje slovenskih podjetij, zlasti mikro, majhnih in srednje velikih v evropske in mednarodne obrambne projekte ter programe sodelovanja v okviru Nata in EU. V središču vizije je preplet obrambe, varnosti, inovacij in odpornosti – vse to z namenom zagotavljanja dolgoročne stabilnosti, obrambne pripravljenosti in tehnološke suverenosti RS. Vizija razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v RS se bo uresničevala v okviru in z zasledovanjem ciljev, ki so opredeljeni s to strategijo.

3 Namen

Namen Strategije razvoja obrambne industrije in tehnološke baze RS je spodbujanje in krepitev slovenske obrambne industrije, njeno vključevanje v širše okolje EU ter prispevanje h krepitvi EDTIB. Močna slovenska obrambna industrija bo trgu ponudila večjo razpoložljivost obrambnih proizvodov in storitev ter v skladu s svojimi zmogljivostmi krepila odzivnost EDTIB in pripomogla k zanesljivosti dobavnih verig ter zanesljivosti oskrbe. Spodbujala se bosta razvoj slovenske znanosti in njeno vključevanje na obrambno področje. To bo pozitivno vplivalo na odpornost, vzdržljivost in moč obrambnega sistema RS ter krepitev zavezništva in EU. Strategija bo spodbujala razvoj dodatnih finančnih in pravnih mehanizmov za izvajanje podpore obrambni industriji.

4 Cilji

Temeljni cilj nacionalne obrambne industrije je podpiranje delovanja nacionalnega sistema obrambe ter zaščite in reševanja, s poudarkom na nacionalnih obrambnih silah. Pri tem je ključno, da so podjetja obrambne industrije sposobna prilagoditi svojo proizvodnjo potrebam Slovenske vojske (SV), celotnega obrambnega sistema ter sistema zaščite in reševanja RS pri vzpostavitvi zmogljivosti in zagotavljanju večje odpornosti države v morebitnih kriznih razmerah in vojnem stanju. Za pripravljenost obrambne industrije danes in v prihodnosti so potrebne javne in zasebne naložbe, da se omogoči pravočasna in dovolj obsežna odzivnost obrambne industrije na operativne zahteve obrambnih sil. Industrijsko politiko, ki je določena s Slovensko industrijsko strategijo, bo Vlada RS dopolnjevala tako, da bo upoštevala zahteve in potrebe obrambne in varnostne politike, vključno s sprejetimi mednarodnimi zavezami ter priložnostmi, ki izhajajo iz tesnejšega sodelovanja v različnih pobudah in mehanizmi Nata in EU s področja obrambne industrije. Z operativnega vidika bo področje obrambne industrije v pristojnosti Ministrstva za obrambo, ki je že zdaj odgovorno za izdajo soglasij za proizvodnjo in dovoljenj za prenos ter izvoz obrambnih proizvodov. Usmerjanje, dopolnjevanje in usklajevanje dejavnosti morajo temeljiti na zahtevah po vzpostavitvi obrambnih in vojaških zmogljivosti, opredeljenih v dolgoročnih in srednjeročnih razvojno usmerjevalnih dokumentih RS ter dokumentih, sprejetih v okviru Nata in EU.

Ministrstvo za obrambo bo v sodelovanju z gospodarskimi industrijskimi združenji, znanstvenoraziskovalnimi institucijami, ministrstvom, pristojnim za gospodarstvo, ministrstvom, pristojnim za področje znanosti in inovacij, SID banko in drugimi deležniki

opredelilo prednostne obrambne proizvode in storitve ter proizvode dvojne rabe, ki jih je slovenska industrija sposobna proizvajati v RS ter predstavljajo oziroma bodo predstavljali pomemben del nacionalnih obrambnih in varnostnih zmogljivosti.

Ključni obrambni proizvodi in storitve obsegajo osnovne proizvode, polproizvode, ki so sestavni deli večjih oborožitvenih sistemov, ter visokotehnološke proizvode. Država bo spodbujala proizvodnjo končnih proizvodov z višjo oziroma visoko dodano vrednostjo, ob smiselnem upoštevanju okoljskih standardov. Krepi se bo sodelovanje v različnih večnacionalnih projektih in pobudah Nata in EU, kar bo odražalo mednarodne smernice glede skupnega razvoja in nabav vojaške opreme ter oborožitve.

Na podlagi proučitve potreb po lastnih proizvodnih zmogljivostih in samooskrbe bomo opredelili ter določili potrebe po vzpostavitvi ustreznih zmogljivosti, ki bodo zagotavljale večjo stopnjo samozadostnosti in odpornosti družbe. Če vzpostavitev zmogljivosti ne bo izvedena, bomo zaradi zagotavljanja večje odpornosti države v morebitnih kriznih razmerah in vojnem stanju krepili oziroma krajšali dobavne verige.

Za konkretne spodbude bo treba na državni ravni določiti, katero vrsto obrambne industrije oziroma proizvodnje želimo v RS še posebej krepiti, tudi zaradi doseganja večje odpornosti države.

4.1 Krepitev nacionalnih obrambnih zmogljivosti:

- zagotoviti stabilno oskrbo SV z naprednimi in visokokakovostnimi obrambnimi proizvodi ter storitvami;
- zagotoviti večjo stopnjo samozadostnosti in odpornosti oskrbe z nacionalnimi obrambnimi proizvodi, z upoštevanjem zavez, sprejetih v Natu in EU;
- razviti domače tehnološke zmogljivosti za proizvodnjo prednostnih obrambnih proizvodov in storitev;
- zagotoviti vzdrževanje obrambnih proizvodov med njihovo življenjsko dobo;
- podpirati razvoj tehnoloških obrambnih in varnostnih rešitev, ki povečujejo odpornost na sodobne grožnje.

4.2 Razvoj namenske obrambno-tehnološke baze:

- krepiti raziskovalne inovacijske centre in laboratorije za razvoj naprednih obrambnih tehnologij, pri čemer se lahko uporabi sedanja civilna infrastruktura;
- spodbujati sinergijo med obrambnim sektorjem in industrijo, ki ponuja tehnologijo za dvojno rabo, vključno s spodbudami za projekte dvojne rabe;
- zagotoviti dolgoročno financiranje ključnih raziskovalnih in razvojnih projektov, ki prispevajo k vzpostavitvi obrambnih zmogljivosti RS;
- vzajemno sodelovanje državnih organov z industrijo, razvojnimi in akademskimi institucijami ter ustanovami na področju kakovosti pri razvoju in uporabi standardov (obrambnih in civilnih) ter tehničnih specifikacij;
- opredeliti nova (nišna) področja industrije, ki temeljijo na najsodobnejših tehnoloških smernicah;
- razviti namensko tehnološko bazo za napredne tehnologije, kot so umetna inteligenca, kibernetna varnost in komunikacijski sistemi, sistemi brez posadke in zaščita pred njimi, vesoljske tehnologije, biotehnologije, kvantne tehnologije napredne elektronske

komponente, miniaturizacija na različnih področjih idr. ter njihov prenos za različne rabe.

4.3 Podpora mikro, majhnim in srednje velikim podjetjem (MSP):

- spodbujati dostop MSP do slovenskih, evropskih in drugih mednarodnih obrambnih projektov ter finančnih skladov, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za gospodarstvo;
- krepi platforme za povezovanje MSP z večjimi tujimi podjetji in raziskovalnimi institucijami;
- zagotoviti finančne spodbude za MSP pri razvoju inovativnih in prebojnih tehnologij;
- zagotoviti finančne mehanizme za podporo MSP za razvoj in proizvodnjo obrambnih proizvodov in proizvodov dvojne rabe;
- spodbujati vključevanje MSP v razvojne projekte in dobavne verige partnerskih držav EU in Nata.

4.4 Tehnološka neodvisnost in odpornost:

- vlagati v razvoj strateških in prebojnih tehnologij, ki zmanjšujejo odvisnost od dobaviteljev zunaj EU;
- razvijati kritične rešitve za zagotavljanje nacionalne varnosti in tehnološke neodvisnosti;
- spodbujati sodelovanje slovenske industrije v večnacionalnih obrambnih projektih v okviru Nata in EU.

4.5 Vzpostavitev ustreznih zmogljivosti, ki bodo zagotavljale večjo stopnjo samozadostnosti in odpornosti družbe:

- zagotoviti zadostne količine blaga in storitev za zagotavljanje preskrbe in preživetje prebivalstva ter neprekinjeno delovanje celotne države v izrednih razmerah in vojni;
- prilagoditi gospodarsko obrambo trenutnim varnostnim razmeram za delovanje gospodarstva v spremenjenih varnostnih okoliščinah in njegovo usmerjenost v uresničevanje ciljev civilne obrambe v vseh razmerah;
- vzpostaviti geoprostorsko podporo na nacionalni ravni ob naravnih in drugih nesrečah ter krizah in v podporo kriznemu upravljanju ter vodenju.

4.6 Krepitev dobavnih verig:

- s sklenjenimi dolgoročnimi pogodbami oziroma okvirnimi sporazumi ter internacionalizacijo spodbujati vzpostavitev robustnih in varnih dobavnih verig za proizvodnjo in oskrbo z obrambnimi proizvodi ter storitvami. Posebno skrb je treba nameniti dobavnim verigam surovin, energentov, sestavnih delov in polizdelkov, ki so nujni za nemoten potek proizvodnje. Dobavne verige morajo biti razpršene in vzdržljive, da se lahko ustrezno odzovejo na globalne izzive. Z morebitnim vstopom države v kapitalsko strukturo podjetij se bodo dobavne verige okrepile;
- podpirati trajnostno in varno oskrbo s strateškimi industrijskimi surovinami.

4.7 Tehnološka neodvisnost in odpornost z vlaganji v raziskave, razvoj in inovacije (RRI):

- z ustreznimi ukrepi zagotavljati čim višjo stopnjo prehoda z nižjih na višje ravni tehnološke zrelosti (TRL);
- izvajati spodbudne ukrepe za prehod dejavnosti RRI v industrializacijo;

- zagotavljati strateško tehnološko prednost z uvajanjem prebojnih in inovativnih idej v prakso.

5 Zagotavljanje kadrovskih virov in prestrukturiranje

S povečanjem finančnih in kadrovskih virov se posledično povečujejo sredstva za raziskave, razvoj in inovacije ter naročila za proizvode in storitve na področju obrambe in varnosti. Širile se bodo zmogljivosti obrambne industrije, s čimer se bo povečala potreba po kadrovskih virih. Da bomo lahko imeli dovolj usposobljenih kadrov v industriji, je treba na nacionalni ravni vlagati v izobraževanje in usposabljanje za poklice, povezane z obrambo, ter ponuditi ciljno usmerjene možnosti za prekvalifikacijo in nadaljnje izobraževanje potrebnega kadra. Krepiati bo treba tudi sodelovanje z raziskovalnimi institucijami in nacionalno industrijo ter določiti načine in organizacijo tesnejšega sodelovanja in vključevanja njihovih visoko usposobljenih kadrov v projekte obrambe in varnosti. To mora biti cilj tudi vsakega z obrambno industrijo povezanega podjetja. Omogočiti je treba lažje in hitreje prehode usposobljenih delavcev med sektorji. Kljub prestrukturiranju panoge je treba ohraniti delovna mesta in proizvodnjo v regijah, iz katerih delavci prihajajo.

Pritegniti je treba najboljše strokovnjake (tudi iz EU) za delo na področju RRI in jim ponuditi stimulatívno delovno okolje, konkurenčne delovne pogoje in finančne spodbude za izvajanje RRI.

6 Povezovanje z EU in Natom

Krepitev slovenske obrambne industrije je povezana s krepitvijo evropske varnostne in obrambne industrije ter obrambne industrije zavezništva. Le v okviru EU in Nata lahko povsem izpolnimo zahteve glede zmogljivosti, ohranimo konkurenčnost in odpornost gospodarstva ter tako okrepimo lastno suverenost. V okviru EU in Nata je treba zagotavljati interoperabilnost in povezljivost obrambnih proizvodov ter oborožitvenih sistemov, ki morajo postati pogoj za sodelovanje na skupnem trgu EU in mednarodnem trgu. Skupen razvoj ima za posledico zmanjšanje raznovrstnosti obrambnih proizvodov in oborožitvenih sistemov ter tako omogoča večjo produktivnost na enoto ter konsolidacijo trga. Slovenski industrijski sektor mora prepoznati pomen razvoja skupnih vojaških zmogljivosti v EU in Natu ter izkoristiti priložnosti, ki jih ponujajo pobude v okviru Nata in EU, saj jim tako omogoča lasten tehnološki in proizvodni razvoj ter prodor na zahtevne mednarodne trge. Zagotoviti je treba sprotno obveščanje podjetij iz obrambne industrije o priložnostih sodelovanja v okviru omenjenih institucij in spodbujati njihovo aktivno vlogo v raziskovalnih skupinah. S skupnim razvojem bosta EU in Nato ohranjala konkurenčno prednost in zagotavljala varnost ter stabilnost, strateško avtonomijo, tehnološko suverenost in gospodarski razvoj.

RS bo sodelovala v večnacionalnih projektih (v okviru Nata in EU ter s partnerskimi državami) za podporo razvoju zmogljivosti, ki bodo poleg kratkoročnih zmogljivosti vključevali tudi zmogljivosti integrirane evropske zračne in raketne obrambe, zavedanja o razmerah v vesolju, mrežo kibernetičnih obrambnih zmogljivosti in sredstva zaščite na morju. V okviru Programa za evropsko obrambno industrijo (European Defence Industry Programme – EDIP) se bodo izvajali obrambni projekti skupnega interesa, ki bodo na ravni EU prispevali k zagotavljanju in

zaščiti prostega dostopa EU ter držav članic do kritičnih področij, kot so kibernetika, vesolje, zrak in morje, ter k izvajanju prednostnih nalog EU na področju razvoja zmogljivosti. Sistemi brez posadke in obramba pred njimi imajo odločilno vlogo na zračnem, pomorskem in kopenskem področju. Razvoj zmogljivosti za hitro povečanje proizvodnje in doseganje množične proizvodnje tovrstne opreme je glede na izkušnje konfliktov visoke intenzivnosti opredeljen kot ključen element obrambne pripravljenosti EU.

Industrijska politika, usklajena z EU in Natom, bo spodbujala razvoj skupnih tehnologij in skupne nabave, izboljšanje interoperabilnosti ter povečanje konkurenčnosti slovenskih podjetij na globalnih trgih.

Obrambna industrija RS si bo prizadevala za uresničevanje usmeritev in ukrepov nove Strategije za evropsko obrambno industrijo (European Defence Industrial Strategy – EDIS), katere glavni okvir ukrepov je EDIP.

6.1 Sodelovanje v evropskih programih:

- aktivno sodelovanje v Evropskem obrambnem skladu (EDF) ter prihodnjih tovrstnih mehanizmi za financiranje raziskav in razvoja naprednih obrambnih tehnologij;
- udeležba v Stalnem strukturnem sodelovanju (PESCO) zaradi razvoja interoperabilnih vojaških zmogljivosti;
- aktivno sodelovanje v projektih Evropske obrambne agencije (EDA) zaradi krepitev obrambnih zmogljivosti;
- prijava na projekte EDIP za spodbujanje inovacij in krepitev vloge slovenskih podjetij.

6.2 Krepitev sodelovanja v okviru Nata:

- poudarek na sodelovanju s partnerji v Natu za krepitev vojaških zmogljivosti in tehnološke povezanosti;
- izvajanje zavez, zapisanih v Natovem Akcijskem načrtu obrambne proizvodnje (Defence Production Action Plan – DPAP);
- vključevanje slovenskih podjetij v čezatlantske projekte, ki spodbujajo izmenjavo znanja in tehnologij;
- izvajanje zavez, zapisanih v Natovem Akcijskem načrtu (Rapid Adoption Action Plan) in uporaba drugih Natovih mehanizmov za pospešitev nabavnih postopkov;
- aktivno sodelovanje v Natovih dejavnostih DIANA (Defence Innovation Accelerator for North Atlantic) ter podpora in pomoč podjetjem pri vključevanju v posamezne programe;
- vključevanje slovenskih podjetij v raziskovalne projekte NIAG (NATO Industrial Advisory Group), na primer LCMG, SPACENET idr.;
- zagotavljanje skladnosti z Natovo standardizacijo pri razvoju obrambnih zmogljivosti.

6.3 Regionalna in bilateralna ter multilateralna partnerstva:

- razvoj strateških partnerstev z državami v regiji za izmenjavo najboljših praks, prenos tehnologij in sodelovanje pri skupnih projektih;
- spodbujanje dvostranskih sporazumov za tehnološki razvoj in skupne investicije oziroma nabave;
- spodbujanje dvostranskih in večstranskih dogovorov o skupnem financiranju čezmejnih projektov razvojnih institucij udeleženih držav članic.

6.4 Vključevanje slovenskih podjetij:

- spodbujanje sodelovanja slovenskih podjetij, predvsem MSP, v mednarodnih obrambnih projektih s strateškimi povezavami;
- pomoč zagonskim podjetjem pri vključevanju na mednarodno obrambno področje raziskav, razvoja in inovacij ter pri vstopu na mednarodni trg;
- organizacija poslovnih forumov in delavnic za mreženje slovenskih podjetij z mednarodnimi partnerji;
- spodbujanje izvoza slovenskih obrambnih proizvodov na tuje trge, tudi z institucionalno podporo.

6.5 Povezovanje z raziskovalnimi institucijami:

- krepitev sodelovanja z evropskimi in mednarodnimi raziskovalnimi institucijami za razvoj prebojnih tehnologij;
- spodbujanje udeležbe slovenskih raziskovalnih centrov v mednarodnih konzorcijih in projektih;
- vzpostavitev mreže za izmenjavo znanja in skupne raziskave med domačimi in tujimi institucijami;
- zagotovitev sodelovanja s slovenskimi univerzami v začetni fazi razvoja novih izdelkov.

7 Financiranje in nadzor

Ministrstvo za obrambo si bo prizadevalo za sklepanje dolgoročnih pogodb oziroma okvirnih sporazumov ter uporabo drugih nabavnih mehanizmov, ki bodo zagotavljali varnost pri načrtovanju in spodbujali podjetja, da vlagajo v proizvodne zmogljivosti. Te zmogljivosti so potrebne za zagotavljanje stalne oskrbe z vojaško in drugo opremo, in sicer v miru, krizi in vojni. Poleg domačih (sredstva za spodbujanje investicijskih projektov) je treba uporabiti tudi druge vire financiranja, še posebej za financiranje projektov dvojne rabe ali podjetij, aktivnih na področju dvojne rabe, kot so sredstva Evropske investicijske banke (EIB) in članic njene skupine ter posebni programi financiranja v okviru EU in Nata. Uporabo trajnostnih meril EU je treba prilagoditi tako, da obrambna industrija ne bo prikrajšana za možnost uporabe sredstev finančnih institucij.

RS se bo v sodelovanju z Evropsko komisijo zaradi zagotovitve razpoložljivosti strateških proizvodov v krizi in vojnem stanju zavzemala, da se mehanizmi v okviru EDIP razširijo na razvoj novih proizvodnih zmogljivosti ter zagotavljanje trajne podpore namenski industrializaciji.

S sklenjenimi dolgoročnimi pogodbami oziroma okvirnimi sporazumi se bodo lažje omogočili financiranje obrambnih projektov, stabilna rast industrijskih zmogljivosti in inovacije v ključnih tehnologijah.

Zaradi povečanja odpornosti, samozadostnosti in suverenosti bo RS zmanjšala odvisnost od blaga, proizvedenega zunaj Nata in EU. Ob nakupu blaga iz tretjih držav je treba pridobiti ustrezne licence za samostojno vzdrževanje oziroma prenos tehnologij. V okviru EU in Nata bo treba slovenskim podjetjem omogočiti vključevanje v obrambna naročila skupaj z velikimi

tujimi gospodarskimi subjekti, tako da bodo lahko ta pravočasno oblikovala projektna partnerstva ali konzorcije.

Prenos in izvoz obrambnih proizvodov sta urejena in ju je treba ciljno uporabiti za vzpostavljanje strateških partnerstev ter uveljavljanje vrednot, standardov in interesov RS. V tem okviru se ne sme dovoliti, da bi izvoz obrambnih proizvodov spodkopaval demokratične legitimne cilje v zunanji, varnostni in obrambni politiki, spodbujal regionalne konflikte ali omogočal kršitve človekovih pravic.

Za slovensko obrambno industrijo, ki jo sestavljajo družbe zasebnega sektorja, je pomembno tesno sodelovanje z velikimi evropskimi gospodarskimi subjekti in domačim podjetniškim okoljem. Da bomo lahko spodbudili vključevanje slovenskih podjetij v mednarodni prostor in ustvarili enake konkurenčne pogoje, je treba povečati strateška državna vlaganja v ključna domača podjetja v obrambni panogi in povečati vlogo države oziroma državni vpliv na upravljanje teh podjetij. Velika industrijska obrambna podjetja in konzorciji so nujni, da se omogočijo trajnostno financiranje, povečano, neprekinjeno delovanje ter oskrba v krizi in vojni. Vlada RS bo za krepitev in usmerjanje obrambne industrije poiskala mehanizme za povečanje svojega vpliva na obrambno industrijo, vključno z možnostjo upravljanja ali ustanovitve gospodarske družbe ali družb, v kateri(h) bo imela najmanj kontrolni upravljavski delež.

7.1 Financiranje razvoja in proizvodnje obrambnih proizvodov

Za podporo učinkovitega razvoja nacionalne obrambne industrije se zagotovijo oblike financiranja predvsem:

- z ukrepi finančnega inženiringa,
- s subvencioniranjem obrestne mere,
- s finančnimi sredstvi za financiranje raziskovanih in razvojnih projektov,
- s finančnimi sredstvi (nepovratnimi sredstvi in/ali povečanjem lastniškega deleža države) za financiranje razvoja in proizvodnje,
- z drugimi oblikami financiranja, sprejetimi na nacionalni ravni in/ali z ukrepi EU in Nata.

Krepiti je treba dialog s komercialnimi bankami, ki bodo sledile razvoju obrambne industrije in podjetjem omogočale razvoj, proizvodnjo in prodajo obrambnih proizvodov z visoko dodano vrednostjo ter krepitev njihove mednarodne konkurenčnosti.

Z ukrepom finančnega inženiringa se podjetjem, ki opravljajo dejavnosti razvoja in proizvodnje obrambnih proizvodov, zagotovi neprekinjena ponudba ugodnega dolžniškega financiranja (nižja obrestna mera, dolge ročnosti, moratoriji, ugodnejša zavarovanja ali brez zavarovanja – menice) za srednjeročno in dolgoročno spodbujanje naložb v obrambno industrijo ter zagotovitev višje ravni zanesljivosti oskrbe nacionalnega obrambnega sistema z nacionalnimi obrambnimi proizvodi in višje ravni odpornosti države.

Na srednji in dolgi rok bo ukrep finančnega inženiringa zagotovil tudi večjo konkurenčnost in pogoje za prodajo nacionalnih obrambnih proizvodov, tudi na tujih trgih.

Subvencioniranje obrestne mere pri bankah za podporo razvoja in proizvodnje obrambnih proizvodov se bo urejalo v obliki dodeljevanja pomoči slovenski industriji. To bo izvajalo ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

V zadnjih letih so se precej povečala sredstva, namenjena za projekte RRI. Tako je že dosežen eden izmed ciljev izvedbenega načrta za izpolnjevanje kriterijev in zavez RS v okviru PESCO, ki določa, da bodo sodelujoče države povečevale delež izdatkov, namenjenih za obrambne raziskave in tehnologijo. Cilj je, da se približajo dvema odstotkoma celotne porabe za obrambne namene, od česar naj bi 20 odstotkov sredstev namenjale skupnim projektom (EDA, EDF, DIANA, Nato STO idr.).

7.2 Ustanovitev družbe (holdinga) z dejavnostjo vlaganja v projekte in podjetja za podporo raziskavam in razvoju obrambne industrije, krepitev varnosti ter povečanje odpornosti:

- družba bo svoje naložbene dejavnosti izvajala z ustvarjanjem strateških partnerstev s slovenskimi in/ali mednarodnimi podjetji s področja obrambe, varnosti in odpornosti (OVO), z ustanavljanjem novih slovenskih družb s področja OVO ter izvajanjem razvojnih in drugih projektov s področja OVO, ki podpirajo cilje te strategije;
- družba bo sodelovala pri usklajevanju razvoja, konsolidaciji in usklajevanju industrijskih zmogljivosti RS s področja OVO;
- družba bo spodbujala sodelovanje in posledično ustvarjanje sinergij med obrambnim resorjem, podjetji s področja OVO ter raziskovalnimi in razvojnimi institucijami, ob tem pa podpirala tudi njihovo vključevanje v mednarodne projekte;
- družbo v imenu in za račun RS kot ustanovitelja in edinega družbenika ustanovi in upravlja Slovenski državni holding. Upravljanje se izvaja v skladu z Zakonom o slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1), veljavno Strategijo upravljanja naložb države in vsakoletnim Letnim načrtom upravljanja, h kateremu poda soglasje Vlada RS, ob tem pa se smiselno upoštevajo tudi izhodišča te strategije ter drugih aktov države na področju OVO.

7.3 Vloga Ministrstva za obrambo:

- zagotavljanje finančnih sredstev za dejavnosti RRI in vzpostavitev industrijskih zmogljivosti;
- aktivno sodelovanje pri razvoju obrambnih proizvodov (oblikovanje sodobnih in inovativnih konceptov vzpostavitve zmogljivosti, oblikovanje tehničnih zahtev, preizkušanje, validacija);
- zagotovitev potrebnih standardov in navodil za razvoj obrambnih proizvodov;
- podpora skupinskemu nastopu slovenske obrambne industrije na mednarodnih sejmih doma in v tujini;
- podpora organizaciji mednarodnih sejmskih prirediteljev v RS;
- nakup obrambnih proizvodov, ki so rezultat nacionalnih in mednarodnih dejavnosti RRI ter strateških vlaganj države v obrambno industrijo in njihovo uvajanje v operativno uporabo, tudi zaradi pridobitve nujno potrebnih referenc za vstop na tuje trge;
- spodbujanje prodaje nacionalnih obrambnih proizvodov drugim državam, še posebej po modelu vlada – vladi;
- organizacija in izvedba rednih strokovnih srečanj z nacionalno industrijo in znanostjo;
- zagotavljanje primerne infrastrukture za vzpostavitev obrambnih proizvodnih zmogljivosti.

7.4 Ustanovitev Strateškega sveta RS za obrambno tehnološko in industrijsko bazo ter odpornost.

Strateški svet RS za obrambno tehnološko in industrijsko bazo ter odpornost je posvetovalno telo Vlade RS. Strateški svet se ustanovi z namenom spremljanja, analiziranja in predlaganja sprememb na področju obrambno tehnološke in industrijske baze ter odpornosti, vključno s spremljanjem uresničevanja Strategije razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v RS. Strateški svet ustanovi Vlada RS na predlog Ministrstva za obrambo.

8 Zaključek

Strategija je temelj za dolgoročno krepitev in razvoj slovenske obrambne industrije. Zagotavljanje obrambne sposobnosti, pripravljenosti in odpornosti države je nacionalna odgovornost vsake suverene države.

Države članice Nata in EU smo se zavezale, da bomo pospešile rast obrambne industrije in proizvodnje. Industriji je treba zagotoviti dolgoročne pogodbe, ki naslavljaajo obrambne zahteve in potrebe ter hkrati omogočajo razvoj nacionalne obrambne industrije ter njeno povezavo z mednarodnim okoljem. Upravljati je treba obrambno-varnostna tveganja in vlagati v raziskave, razvoj in inovacije, saj potrebujemo sodobne zmogljivosti, ki temeljijo na najnaprednejših tehnologijah.

Skladno z evropskimi smernicami in smernicami Nata bo RS krepila raziskovalne in razvojne zmogljivosti ter spodbujala sodelovanje slovenskih podjetij v globalnih dobavnih verigah in pri skupnih nabavah. To bo prispevalo k povečanju zagotavljanja državne suverenosti ter nacionalne in evropske varnosti, hkrati pa ohranilo prožnost proizvodnih zmogljivosti EDTIB in njeno splošno konkurenčnost.